

ASSIGNATURA: <i>Filosofia de la Religió</i> CODI: GFC08 CURS: A NÚM. CRÈDITS-ECTS: 4 PROFESSOR/S: Josep Ma. Porta Fabregat

1.DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA

La filosofia de la Religió ha estat una constant en la història d'Europa des de la seva aparició, amb els presocràtics (ens inspirem en Jaeger), fins a l'actualitat. En aquest curs, tractarem les diferents qüestions que han conformat el seu contingut: mètodes, continguts, discussions i relacions amb els altres àmbits del coneixement. L'extensió d'aquesta temàtica al llarg del temps ha fet que atorguem una especial rellevància a la història de la filosofia de la religió; i que progressivament anem desgranant les problemàtiques que van apareixent, com el paper de la teologia natural, la crítica de les religions, l'ateisme, les ciències de la religió, etc. Aquestes problemàtiques rebran un desenvolupament específic en el tram final del curs.

OBJECTIUS DEL CURS

1. Adquirir un coneixement ampli sobre la filosofia de la Religió en les diferents etapes de la història del Pensament.
2. Reflexionar sobre el fenomen religió en els seus diferents aspectes
3. Plantejar-se críticament els diferents posicionaments sobre el fet religió en el món actual
4. Desenvolupar les habilitats relacionades amb el treball filosòfic i científic: lectura, escriptura i interpretació de textos.
5. Llegir alguns dels grans textos de la història de la filosofia de la Religió i comentar-los amb els altres alumnes del curs.
6. Debatre sobre les grans qüestions de la filosofia de la religió.

COMPETÈNCIES

1. Competència d'anàlisi i de síntesi respecte les temàtiques del curs en diversos contextos: acadèmic, professional, cultural, institucional, i altres
2. Competència de reflexió crítica sobre els continguts estudiats
3. Competència d'exposició oral i escrita d'un treball filosòfic

METODOLOGIA

1. Explicació dels continguts de l'assignatura per part del professor

2. Debats oberts a classe entre els alumnes i amb la participació del professors sobre els continguts de l'assignatura
3. Exposicions orals per part dels alumnes sobre qüestions relacionades amb l'assignatura
4. Realització de treballs escrits sobre els diferents temes de l'assignatura
5. Realització de tutories per guiar l'alumne en l'estudi de l'assignatura

2. PROGRAMA-TEMARI

1. Definició de la Filosofia de la Religió

- 1.1. La Filosofia i la seva relació amb l'Absolut
- 1.2. Etimologia de Religió
- 1.3. L'objecte i la funció de la Religió
- 1.4. El sentit de la Filosofia de la Religió

2. Història de la Filosofia de la Religió

- 2.1. La Filosofia antiga
 - 2.1.1. El pensament presocràtic (W. Jaeger)
 - 2.1.2. Plató: L'Eutifró, el Fedó, la República
 - 2.1.3. Aristòtil
 - 2.1.4. La filosofia hel·lenística de la religió
 - 2.1.5. El període romà: Ciceró, Lucreci, Sèneca
- 2.2. La filosofia medieval
 - 2.2.1. El cristianisme. La patristica
 - 2.2.2. Sant Agustí, Boeci
 - 2.2.3. Fe i raó: Sant Anselm de Canterbury
 - 2.2.4. Fe i raó: Sant Tomàs d'Aquino
 - 2.2.5. Fe i raó: Duns Escot, Guillem d'Ockham
- 2.3. El pensament modern
 - 2.3.1. Home i Déu en el Renaixement
 - 2.3.2. Déu i la religió des del racionalisme

2.3.3. Déu i la religió en l'empirisme

2.3.4. La Il·lustració: crítica de la religió. El deisme

2.4. La filosofia contemporània

2.4.1. L'Idealisme Absolut (Schelling, Hegel)

2.4.2. El positivisme, el neopositivisme, la filosofia analítica

2.4.3. El socialisme i la psicoanàlisi

2.4.4. La Neotomisme

2.4.5. L'existencialisme

2.4.6. El personalisme

2.4.7. L'escepticisme postmodern

3. Les ciències de la Religió

3.1. La Història de les Religions

3.2. La Psicologia de la Religió

3.3. La Sociologia de la Religió

3.4. L'Antropologia cultural i la Religió

3.5. La Fenomenologia de la Religió

4. Problemàtiques

4.1. Filosofia de la Religió i Teodicea

4.2. Filosofia de la Religió i Ciències de la Religió

4.3. La Filosofia de la Religió i l'ateisme

4.4. La Filosofia de la Religió i les religions

4.5. La Filosofia de la Religió i el cristianisme

3.BIBLIOGRAFIA

Històries generals de la Filosofia

- Abbagnano, N. (1996), Historia de la Filosofia. Barcelona: Hora
- Bréhier, E. (1988), Història de la Filosofia , Barcelona: UAB

Copleston, F. (2000-2004), Historia de la Filosofia, Barcelona: Ariel

Diccionari de Filosofia

- Diversos Autors (1899-1950), Dictionnaire de Théologie Catholique, Paris: Létouzey et Ané
- Ferrater Mora, J. (1986), Diccionario de Filosofia, Madrid: Alianza

Autors

- Bering, J. (2012), El instinto de creer. La psicología de la fe, el destino y el significado de la vida, Barcelona: Paidos
- Estrada, J. A., (1994-1996), Dios en las tradiciones filosóficas, Madrid: Trotta
- Manuel Fraijó (ed.), (1994), Filosofía de la religión, Madrid: Trotta
- Gómez Caffarena, J., (2007), El enigma y el misterio: una filosofía de la religión, Madrid: Trotta
- Guardini, R. (1959), La esencia del cristianismo, Madrid: Guadarrama
- Küng, H., (2005) ¿Existe Dios?, Madrid: Cristiandad
- Zubiri, X., (1994), Naturaleza, historia, Dios, Madrid: Alianza

4. AVALUACIÓ

Plantegem una avaluació continuada en què es valorarà:

- A) La participació en els debats del curs
- B) Les exposicions orals
- C) Els informes redactats sobre alguns temes del curs
- D) Les reflexions sobre les qüestions que suscita el curs

Pel que fa als criteris d'avaluació que han de regir la confecció de les rúbriques, es tindrà especialment en compte:

1. La constància en el seguiment del curs
2. La correcció expositiva (oral) i en la confecció dels assaigs escrits
3. El nivell de recerca d'informació sobre el curs
4. El grau d'assimilació dels conceptes centrals de l'assignatura
5. L'anàlisi crítica de les temàtiques i les problemàtiques estudiades.